

30. juni 1944.

K R I G S O V E R S I K T

pr. 27. juni 1944.

Vestmaktenes og Sovjet-Samveldets koordinerte offensiver mot Tyskland er nå i full gang. De går fremover med slik fart at en krigsoversikt blir gammel før den når leseren.

Vestfronten. Amerikanerne har erobret Cherbourg. Den siste motstand ble brutt den 26. Storparten av 4 tyske infanteridivisjoner er ødelagt. Den tyske kommandant i Cherbourg, som truet sine soldater med skyting hvis de overga seg, er tatt til fange. Likeså sjefen for sjøforsvaret i Normandie. Det endelige fangetall foreligger ikke ennå.

Derved er invasjonens annen fase bragt til en heldig avslutning. De allierte har sikret seg den tredje største havn i Frankrike, tidligere utgangspunkt for transatlantiske linjer. Tyskerne har nok klart å ødelegge mye av havneanleggene, men de naturliggitte forutsetninger for en god havn består fremdeles, og det vil sikkert ikke gå lang tid før erobrerne kan dra full nytte av den.

Forutsetningene for en omfattende offensiv fra bruhodet er nå tilstede. En effektiv oppladning av det har ikke vært mulig uten Cherbourg som oppladningshavn. Hittil har de allierte klart det mesterstykket å forsyne en nesten $\frac{1}{2}$ mill. stor hær uten større havner, men slikt kan ikke gå i det lange løp, dertil er denne forsyningstjeneste for avhengig av været. Nå har man dessuten oppnådd den store fordel at forsyningene fra Amerika til vestfronten kan foregå direkte uten omlastning i England.

Mens kampene om Cotentin-halvøya raste som verst forsøkte tyskerne ved kraftige motangrep å drive britene tilbake i Tilly-Caen-avsnittet. Men allerede før Cherbourg var falt gikk britene til offensiv og ville kamperer igang her. Den 27. meldes at de har gjort et 5 km. bredt innbrudd i de tyske stillinger. Montgomerys oppgave de nærmeste uker vil være å rykke fram til linjen Granville-Argentan og derfra utvikle en vifteformet offensiv mot området Rennes - Le Mans - Orleans - Paris - Rouen. De allierte vil da ha flyplasser og kommunikasjonsmuligheter for hele det operative samspillet som særkjerner moderne krig. Om denne planen vil lykkes, avhenger av tre faktorer: invasionsflyets innsats, nye landstigninger og den underjordiske franske armeen.

Invasjonsflyets hovedoppgave kommer først når kampene går over i den bevegelige fase, da det vil delta i direkte kontakt med markoperasjonene etter det operative skjema som kalles "Tedders dødsteppe" og som mere er rettet mot motoriserte kolonner og troppekoncentrasjoner, enn mot forbindelseslinjene i og for seg.

Disse vil rammes mere effektivt av fallskermtruppene og framfor alt av partisangroupene. Ordre har kommet fra frigjøringskomiteen i Algier om vepnet kamp mot tyskerne. Denne ordren gjelder imidlertid i første omgang ikke selve den underjordiske armeen på en kvart million mann, men de allerede aktive partisangroupene og de tilhengere utenom militærorganisasjonene som disse kan trekke til seg. Disse groupene har sitt operasjonsområde i fjellene i øst og i Sør-Frankrike sør for linjen Bordeaux-Lyon. Sin store oppgave vil disse troppene først få når nye landstigninger nødvendiggjør hurtige tyske omgrupperinger, og når så invasionsarmeene har vunnet terrenget, vil også den egentlige hemmelige franske armeen gå til offensiv under mørke feltmessige former.

Styrkeforholdet i Normandie var pr. 18. juni beregnet slik: Montgomery rår over bortimot 400 000 mann, fordelt på en amerikansk sektor vest for Isigny og en britisk i øst. Mot disse har Rommel kystforsvarets 150 000 og 4 panserdivisjoner av den operative reserve ved Paris, ialt noe over 200 000 mann. I og med nedkjempingen av de tyske divisjoner på Cotentin-halvøya er styrkeforholdet blitt vesentlig bedret for de allierte.

russisk og polsk område.

Det brennende spørsmål er da: Vil russerne komme overens med Polen om en polsk civiladministrasjon, eller vi de okkupere de gjenerobrede områder?

Det er for tiden brudd mellom Russland og den polske exilregjering i London. Hvorfor kan de ikke komme til enighet? Årsaken er mistenksomhet på begge sider. Polakkene stoler ikke på russernes ord. "Hvorfor gjøre grenseinnrømmelser", mener polakkene, "når dette fra russisk side gjøres til basis for nye krav. -- Østre Polen er bare den første bit, når russerne har svelget den, vil de ha mer". Russerne på sin side beskylder polakkene for å være krigersk innstillet mot Russland. De påstår at London gir husly til en regjering som ønsker en slik krig. -- Dessverre ligger der reelle grunner bak begge parters beskyldninger.

Man kan forstå Polen: Vi har de historiske grunner, og vi har friskt i erindringen hva som hendte i 1939 og 1940. I nødens stund, i 1941, fikk så general Sikorski -- som senere dessverre døde ved en flyulykke -- Russlands ord for at alle territoriale spørsmål skulle uteslå til etter krigen. Men da krigslykken vendte seg, forlangte Russland øyeblikkelig avståelse av de øst-polske territorier. Dette førte til det triste diplomatiske brudd. Senest i januar, etter at polakkene hadde bedt om å få gjenoppta forhandlingene, ble de avvist av russerne.

På den annen side er også Russlands mistro lett å forstå: Det kan ikke nektes at hos en stor mengde polakker er hatet til Russland større enn noe annet hat. Men exilregjeringen under Mikolajczyks ministerium er her moderat, mens den polske hær, og særlig dens øverstbefalende, general Sosnkowski, er glødende russhater. Generalen holdt i vår en tale til de polske tropper i Italia hvor han nærmest erklærte åpen krig mot Russland; den polske hær har holdt krigsrett over ukrainere som russerne mener er russiske borgere; den polske hær driver antirussisk propaganda i England. Russerne forstår ikke at den polske regjering kan la en slik mann bli stående som generalissimus -- de forstår heller ikke at England tolererer en slik oppførsel.

Dette var noen av de viktigste fakta bak den russisk-polske kontrovers. Kan noe gjøres? Ja, hvis polakkene kan legge bort sin fiendtlige og mistroiske innstilling til russerne. Marshal Stalin har sagt at han ønsker et "sterkt og fritt" Polen. Churchill har bekreftet dette. Dette er også i tråd med russernes innstilling likeoverfor Finnland, hvor de stadig har vært villige til å forhandle; likeoverfor Romania, hvor de hverken forlanger sociale eller administrative forandringer som betingelse for fred; likeoverfor Tsjekkoslovakia og Norge, hvor de har avsluttet en overenskomst etter samme retningslinjer som England har med sine allierte i Vest-Europa. Å dømme etter den tsjekkisk-norske analogi, er selve kernen i det polske problem den, at Russland ikke vil tolerere en anti-russisk administrasjon ved sin vestgrense -- En meget forståelig innstilling. Polen må også forstå dette -- ta konsekvensene -- og først og fremst avsette general Sosnkowski. Men hvem skal så kunne bli den polske Pasikivi?

vVV

Norges-nytt

I tre uker fra 20. mai sendte tyskerne 1000 jernbanevogner krigsmateriell til Lillehammer, hvor det skulle være stor manøver fra 10. juni. Men like etter invasjonens begynnelsje ble det gitt ordre til at alt skulle sendes sørover igjen.

Siden minst 12000 mann med materiell sendt ut fra Oslo.

vVV

Meldingen om det reddende hemmelige våpen vakte til å begynne med hysterisk begeistring blant de nerboende tyskere. Men realistene blant dem sa: "Es bleibt beim guten alten, Führer ohne Flugzeug". De mer muntre ironikere blant dette siendommelige folk klodde seg betenklig i hodet: "Na, sehen Sie, es get alles gut, wenn wir nur Führerlos sind".

vVV

Utenfor Ålesund er en tysk konvoy på 13 skip blitt angrepet av allierte fly. Et ammunisjonskip kom i brann og søkte inn til et sted sør for Ålesund (!) hvor det sprang i luften. Ingen mennesker omkom, men store skader på hus ble anrettet. De øvrige skip i konvojen ble enten senket eller sterkt skadet satt på land.

vVv

Valler skole i Bærum ble like før artium i år fratatt eksamensretten. Kandidatene kunne allernådigst få gå opp som privatister ved Stabekk h. almenskole. De avsto fra tilbudet. Fra Stabekk har der vært masseflukt etter at der kom en nazirektor og lærerpersonalet ble skiftet ut til fordel for nazister. Valler skole har gitt plass for flyktningene og er idet hele tatt helt "ren". Departementet har besluttet at den skal stenges fra 1. august av. Bortimot 10 000 mennesker i Bærum har protestert skriftlig mot dette.

vVv

17., 18. og 19. juni stoppet Statspolitiet trikkene på Holmenkollbanene og kroppsvisiterte alle mannlige passasjerer. Politiet var bevepnet. - På Østbanen ble både kvinner og menn grundig undersøkt. I uken før St. Hans var der stadig slike razziaer i gater, veier og transportmidler i Oslo.

Natten til 18. juni ble flere hundre mennesker omringet på Karl Johan av bevepnede norske frontkjempere, angivelig fordi Damsleths jøssing vindu på Grand var blitt knust. Skudd knalltet, sårede skrek, den ene SS-bil etter den andre kjørte inn blant folk for å gjøre det av med jøssingene. Flere ble drept og såret. Schalburgkorpsen har fått norske disipler.

vVv

Etter den drepte politiinspektør Lindvik er nå utnevnt en skummel herre ved navn Usler. Han leder torturgjengen i Statspolitiets kjellere i Kronprinsensgate.

vVv

Edsformular for hirdfolk som avgis til tyske politialarmgrupper: Jeg forplikter meg i h.t. pliktene for tyske soldater som ble opplest for meg - trofast og pliktoppfyllende å gjøre tjeneste i det tyske politis allarmgrupper. Jeg er fullt klar over at jeg blir straffskyldig ved ikke å etterkomme instrukser og ordrer. Jeg underkaster meg derved straffeloven for det tyske SS og politi.

vVv

Ordre til avisene fra Pressedirektoratet onsdag 21/6-44:

Ordet propaganda blir ofte brukt i gal betydning. Det innskjerpes derfor at ordet bare skal brukes om sann opplysning, mens våre motstanderes virksomhet skal benevnnes agitasjon, hissekampanje, løgnmeldinger o.l. Ordet "løgnpropaganda" inneholder en selvmotsigelse og skal derfor ikke brukes.

vVv

Under hakekorset.

Jugoslavia: Reuters spesialkorrespondent ved Titos hovedkvarter har undersøkt den jugoslaviske befolknings holdning til kong Peter. Hans utsikter til å vende tilbake til Jugoslavia etter krigen synes meget mørke. For et første fordi han de tre siste årene har vært nær forbunden med Mihailovitsj som nå samarbeider effektivt med tyskerne og fordi hans regjeringer har representert det motsatte av det jugoslaverne nå kjemper for, et tritt og fedreativt Jugoslavia.

Dens samme Reuterkorrespondent ble tatt tilfange 21. mai da tyske allskjermtrupper og luftbåret infanteri gikk til angrep på Titos hovedkvarter i Bosnia. Tito uhnkom. Det er ikke første gang partisanlederen er utsatt for slike kupp forsøk, men dette var meget større anlagt enn noen lang tidligere. Rommel skal selv ha lagt planen.

Tito og statsminister Subasic har fra den 14/6 til 17/6 hatt overegninger på jugoslavisk territorium. Flere medlemmer av det jugoslaviske befrielsesutvalget og det antifascistiskerådet har deltatt. Det ble opp-

nådd overensstemmelse i en mengde spørsmål. Kong Peter og Tito har også vært i direkte kontakt. Det anses for å være det første synbare fremskrittet for Subasic.

Bulgaria: Det er dannet ny regjering i Bulgaria som resultat av et ultimatum fra tyskerne. Den nye regjeringssjef er Bagrjanov, tidligere jordbruksminister. Men de dypere politiske kriser er dermed på ingen måte løst. Faneflukten fra den bulgarske armeen antar for hver dag stadig større dimensjoner og partisanerne har fått sin Tito. Men hos bulgarerne heter han "Ivan".

Ungarn: 700 000 bøker av 150 jødiske forfattere er makulert av den ungarske regjering. Akten ble innledet av et regjeringsmedlem, og representanter for den tyske legasjon i Budapest var tilstede.

Italia: Den nye italienske regjering Bonomi har nå overtatt makten etter å være godkjent av samtlige representerte allierte regjeringer i det rådgivende utvalget.

Hellas: Den greske statsminister Papandreu har dannet gresk samlingsregjering. Tre ministerposter holdes åpne for det kommunistiske parti.

Polen: Chansene for en løsning av det polsk-russiske spørsmål synes å ha øket. I en artikkel i Kriget og arbeterklassen gis det uttrykk for en forsonlig holdning til regjeringen Mikolajczyk, nå som den er befridd for sine antirussiske elementer og forbindelser.

Balticum: Fra Litauen meldes det om revolt mot den tyske okkupasjonsmakt. Det er resultatet av mislykte mobiliseringsforsøk. I mars 1943 sattetyskerne igang en tvangsmobilisering som ble totalt mislykket. Etter to nye forsøk i mars og august samme år meldte 2000 av Litauens 3 millioner innvånere seg. 28. april i år søkte tyskerne igjen å mobilisere årsklassene 1915-24, men det ble ny fiasko.

Partisankrigen i Litauen griper stadig mere om seg. General Plekavicius, friskarernes leder, som ble fengslet midt i mai, er befriidd ved et kupp.

Under de siste gjengjeldelsesaksjonene mot de stadig aktive partisane i Lettland har tyskerne jevnet en landsby med jorden. Byens ca. 300 innvånere som bestod av "banditter, partigjengere og kommunistsympatisører" ble drept alle sammen.

Frankrike: "Problemet de Gaulle" synes allikevel ikke å være så enkelt. På pessimistisk hold i London heter det at invasjonen er et militært mestertykke og en politisk fiasko. På samme hold anses det for et stort feilgrep at invasjonen ble satt igang før de franske politiske forhold var helt klarlagte. I et intervju har de Gaulle understreket den franske uro på grunn av de amerikanske "invasjonsfranc" og fremholdt i det hele det risikable i at det ikke foreligger noen avtale mellom de allierte og den franske provisoriske regjeringen. De Gaulle uttalte også at den franske motstandsbevegelsen innen Frankrike bare skulle handle etter ordre av den provisoriske regjeringen. Denne uttalelse har vakt temmelig blandede følelser på britisk-amerikansk hold. Politiske observatører i London er av den oppfatning at denne krise ikke kan fortsette stort lenger. De Gaulle arbeider for å få visse eksilregjeringer til å godkjenne befrielsesutvalget som fransk provisorisk regjering uansett de britiske og amerikanske regjeringers holdning. Det er verd å legge merke til at Eisenhower i sin store radiotale ikke engang omtalte den franske befrielseskomiteen. Under det besøk som de Gaulle nylig avla i Frankrike ble han gjenstand for den mest rørende og hengivne hyldest. Belgias, Luxembourgs og Tsjekkoslovakias regjeringer har godkjent den franske provisoriske regjering. Man venter også Polens godkjenning. Dette har vakt alminnelig tilfredsstillelse i London, men Churchill nektet nylig i et møte i Underhuset å diskutere det franske spørsmål idet han fremholdt at man måtte avvente utviklingen av forbindelsene mellom de Gaulle og Washington. Det er imidlertid ikke noe som tyder på en velvillig innstilling fra Roosevelt. I en tale i den råd-

givende forsamlingen i Alger 18. juni sa de Gaulle bl.a.: "Vårt folk vet hvor uhyre vanskelig det er å søke å komme opp fra avgrunnen, da våre beste venner ikke alltid har gitt oss den støtte og den direkte bistand, som vi hadde ventet."

Belgia: Tyskerne har nylig henrettet alle de arresterte belgiske patrioter i distriktet Mons. De var anklaget for sabotasje. Det var repressalier for belgiske "overgrep" mot tyske soldater og quislinger.

Kong Leopold er ført til Tyskland "av hensyn til kongens sikkerhet". Kongen er ført til Bayern mens hans barn er ført til Thüringen.

Holland: 36 hollandske patrioter er nylig henrettet for sabotasje.

Det hollandske kommunikasjonsvesen som engang var et av Europas mest moderne og effektive er nå et eneste kaos. Det er bl.a. sendt mellom 70 og 80 lokomotiver, over 3000 godsvogner og 300 km. skinner med vekslings- og andre anordninger til Tyskland.

Danmark: 6. juni - invasjonens dagen - ble en fabrikk i Glostrup, som fremstiller flydeler til tyskerne, sprengt i luften. 50 sabotører deltok aktivt i angrepet. Aksjonen hadde et slikt omfang at det "nesten kan betegnes som partisankrig", sier de svenske aviser.

Situasjonen i Danmark tilspisses stadig. Særlig har forholdet mellom de tyske myndigheter og politiet antatt en kritisk karakter.

Den verdensberømte danske vitenskapsmann, professor Niels Bohr, er kommet til Moskva fra London. Man setter reisen i forbinnelse med nye vitenskapelige oppfinnelser av krigsviktig karakter.

Den danske prest, Tage Severinsen, som ble dømt til døden for en tid siden, er blitt benådet, d.v.s. straffen er endret til livsvarig tukthus. Gestapo fortsetter arrestasjonen av medlemmer av "Dansk Samling", Kaj Munks parti.

18. juni la Schalburgere 4 av de mest kjente bygningene i Kjøbenhavn i ruiner.

Kong Christian sendte lykkeskningsbudskap til Island i anledning av opprettelsen av den islandske republikk. Kongens budskap ble mottatt med spontane hurrarop og den danske kongesangen ble sunget.

vVv

Vi slutter oss til vår utmerkete kollega "Kronikken"s appell til sine leserer:

Sommerferie.

Sommerferien står for døren. Mange reiser på ferie til andre kanter av landet og treffer nye mennesker og nye samfunnslag. Særlig reiser byfolk ut på landet og kommer i kontakt med bondebefolkningen. Da har de en viktig oppgave å fylle.

Hjemmefronten trenger idag bøndenes hjelp som aldri før, ikke minst fordi en stor del av de mobiliserte ungdommer må skaffes gårdsarbeid. Det er din plikt å snakke med de bønder du kjerner og prøve å få dem til å huse en eller flere av de utkalte. Kanskje vil bonden synes at det er for farlig å hjelpe. Da får du rolig forklare ham hvor meget det gjelder. Kanskje synes bonden i det hele tatt at bybefolkningen gjør unødig mye bråk og setter livet inn for "bagateller". Byfolk på sin side irriteres kanskje over at bøndene i enkelte tilfeller omgås nazistene i bygda etc. Da er det best for begge parter å snakke ut. Forklar bonden hyorfor vi slåss, fortell om nazistenes framgangsmåter etc. Prøv å få ham til å forstå vår situasjon, likesom du må sette deg inn i hans. Det er din plikt i sommerferien!

vVv

Plikttroskap.

Norge er i krig. Våre gutter utenfor landets grenser kjemper med våpen i hånd - på havet, i luften og til lands. Men også vi her hjemme er i krig - noe vi aldri må glemme. Vi kjemper under andre forhold og med

andre midler, men vår kamp er ikke mindre betydningsfull og krevende enn kampen der ute. Vi er soldater - hjemmefrontens soldater.

Det er en vanskelig kamp vi fører, en kamp som stiller store krav til den enkelte fordi denne kamp ikke kan gis en så fast organisasjon som den militære kamp. Det er mange som spør: Hva er mine plikter? Kan jeg egentlig gjøre noen innsats? Til dem som gjemmer seg bort bak slike spørsmål har vi intet svar å gi, fordi de ikke ønsker noe svar. Fremtidens Norge vil gi ham svaret. Til dem som spør av et ærlig hjerte sier vi: Bruk din forstand og følg din samvittighet. Hold hodet klart og samvittigheten våken. Da kjenner du dine plikter.

Din forstand vil si deg at de paroler som sendes ut av Hjemmefrontens Ledelse må følges. Du har ikke lov å gå din egen vei når parolen er gitt. Vi har hørt det har vært sagt: "Men hvilken garanti har vi for at dette kommer fra ansvarlig hold". - "Dette er da ikke i overensstemmelse med sanne demokratiske prinsipper; & forsøke å tvinge oss". - "Jeg er ikke enig i denne parolen, i alle fall ikke i den formen den er gitt". - Vi tror dem ikke. Ikke hvis de bruker sin forstand og følger sin samvittighet. At Hjemmefrontens Ledelse er en ansvarlig ledelse, som har våre statsmakters (Kongen og Regjeringens) fulle tilslutning, har vi de samme statsmakters egne ord for. At disiplin er uforenlig med demokratiske prinsipper er det vel ingen som for alvor vil påstå. At uenighet i beslutninger ofte bunner i mangel på tilstrekkelig kunnskap om forholdene er noe vi har rik anledning til å konstatere under forhold hvor det talte og skrevne ord er fritt. Din forstand vil si deg at det samme vil gjelde langt høyere grad under et styre hvor det frie ord knebles ned ethvert middel.

Bruker du din forstand og følger din samvittighet vil du være klar over at det er din første plikt å følge parolene. "Men parolene gir ikke svar i alle tilfeller", sier du. Nei det er riktig dét. Men vi gjentar: Bruk din forstand og følg din samvittighet. La dette være din hovedparole. Tenk deg om før du handler og still deg spørsmålet i hvert enkelt tilfelle: Hva er det min plikt å gjøre nå? Det er så fristende å slå av på kravene. La ikke din forstand formørkes og dulm ikke din samvittighet av angst - angst for konsekvensene.

Da de endelige dager for det kjempende Norge er forbi, da vil dine onde dager begynne hvis du sviktet i kampen for livets høyeste verdier. Det blir bittert å måtte erkjenne overfor seg selv at en ikke holdt mål da det virkelig gjaldt.

Ved siden av dommen over deg selv, vil du også få dine medmennesker dom å stri med. Den kan felles av dine venner som stod på sin post, av kolleger som så deg svikte, av dine barn som spør hva du gjorde for Norge. Du vil få føle den uunngåelige sannhet i de sterke ord som Hjemmefrontens Ledelse brukte i et av sine opprop i anledning av arbeidsmobiliseringen:

"Din holdning idag vil bestemme din fremtid i Norge."

Landstigningen gikk lettere enn ventet til tross for dårlig vær, men kampene på land har kostet noe mere enn beregnet, framforalt tapene av tanks, noe som igjen i noen grad har forstyrret balansen i transportene av forsterkninger. Dette skyldes delvis at bombingen av det nordfranske kommunikasjonssystemet ikke hadde vært fullt så effektivt som man hadde håpet, dels at det dårlige været hindret flyangrepene mot tyskerne s moto-riserte transporter.

Tapene vet vi ennå lite om. Kampene har i hvert fall gått hardt ut over de tyske offiserskorps, inntil den 26. var 5 tyske generaler falt.

Det hemmelige våpen. I mangel av militære suksesser satte tyskerne fra midten av juni inn det nye våpen som har spilt så stor rolle i propagandauen helt siden ifjor sommer, og som nå ble slått voldsomt opp, i hvert fall til å begynne med. Våpnet er en bombe med vinger og skytes ut ved en rakettanordning. Den er ikke fjernstyrt ved radiobølger og vinden kan føre den ut av kurs. Aksjonsradius er omkring 240 km. og farten omkring 500 km. i timen, det vil si at bombene med hell kan bekjempes både av jagerfly og luftvern. Sprengvirkningen, som tyskerne sier er enorm, svarer til virkningen av en vanlig 1 tonns flybombe. Hittil har bombevekten over England med det nye våpenet dreiet seg om 120 tonn pr. dag. Det vil altså ta mer enn en uke å felle 1000 tonn, en bombevekt som de allierte fly kaster mot tyske mål i løpet av en halv time. Bombene faller således mer eller mindre på målfå, og kan karakteriseres som et ikke særlig effektivt terrorvåpen, som i den første tid kan skape en viss følelse av usikkerhet. Bombene er jo billigere enn fly, men tapsprosenten er 100, d.v.s. våpnet kan bare brukes en gang.

Det britiske luftfartsdepartement melder at de ved bombing av Peenemünde i august ifjor, av Friedrichshafen og Wiener Neustadt og av Pas de Calais-området både har forsinket iverksettingen av det nye våpnet med flere måneder og redusert angrepsstyrken til 1/4 av den planlagte.

Den tyske forstyrringssilden har nå holdt på i snart 14 dager. Utskytingsbasene er så små at det er åpenbart vanskelig å få has på dem ved bombing fra luften. På den annen side har våpnet så liten aksjonsradius at basene nødvendigvis må koncentreres på et forholdsvis lite område.

Svenske korrespondenter melder at livet i London går sin vante gang, og det er mulig at det nye våpen psykologisk sett hadde større verdi for Tyskland så lenge det var skjult i spillerens erme.

Ostfronten. Russerne åpnet sin sommeroffensiv på Det karelske nes. Store styrker ble satt inn og marskalk Gvorov klarte å bryte igjennom kystsektoren på forbausende kort tid. Dette førte til at stillingen for de finske troppene øst på nesset ble uholdbar. De måtte trekke seg tilbake. I og med erobringningen av Viipuri måtte finnene begynne tilbaketrekingen på Svir-fronten, og russerne har i den senere tid koncentrert større angrep her. I de siste dagene har angrepene nord for Viipuri tiltatt igjen. Som følge av den russiske offensiv er både den militære og den politiske situasjon i Finland blitt høyst labil. Umiddelbart etter Viipuris fall syntes regjeringen Linkommis dager å være talte. Ryktene sa at Mannerheim hadde greppt inn i det politiske spill for å finne grunnlag for en fredsslutting. Dessverre synes det som om finnene har misforstått den russiske pause etter Viipuris fall, og regjeringen blir kanskje sittende i den tro at faren er glidd over. Russiske aviser har helt siden offensiven tok til ført et kraftig språk mot finnene, men det er likevel mulig de vil gi dem en siste sjangse. Russerne har således ennå ikke proklamert noen finsk-karelsk sovjetrepublikk slik som i 1940, enda de for lengst har gjen-erobret hovedstaden Terijoki. Og Kuusinen har de for hånden. Men fristen blir ikke lang. For Finlands skyld får vi håpe at den finske fredsopini- on er sterkt nok til å ta ledelsen før det er for sent.

Den nye russiske offensiv på midtfronten ble satt igang på treårs-dagen for Tysklands overfall på Sovjet-Samveldet. Det ble straks oppnådd en rekke gjennombrudd i avsnittet Mogilev - Bobruisk. Den 27. falt de to hjørnesteinene i det tyske forsvarssystem, Vitebsk og Zlobin. Veien Orsja - Mogilev er brutt og russerne er trengt fram nord for Orsja. Offensiven

- 3 -
føres med en voldsom kraft og fart, - etter russiske opplysninger opptil 40 km. i timen. Hvorvidt tempoet har tatt pusten fra tyskerne er det for tidlig å ha noen mening om. Den 26. ble det meldt at 5 tyske divisjoner var omringet i Vitebsk og den 27. meldte russerne 6000 falne tyskere bare i denne byen. Men enten de tyskerne som nå kjemper seg vestover blir tilintetgjort eller ikke, er tapet av Vitebsk en katastrofe for den nåværende tyske front innenfor Østersjøen. I vinter lå Vitebsk som en fremskutt murbrekker mot de russiske stormangrep, og både da og siden har tyskerne fremhevret byens strategiske betydning, særlig for forsvarer av randstatene.

Etter erobringens av Vitebsk kan den russiske offensiv på midtfronten ta to veier. Enten mot Litauen og Latvia (Riga). Foruten å få herredømme over det forholdsvis vel utviklede kommunikasjonsnett i disse statene vil det også frigjøre den russiske østersjøflåte. Den russiske offensiv på Det karelske nes som syntes så overraskende, forklares dermed som ledd i en større knipetangsmanøver omkring Finskebukta. Eller russerne kan ta veien inn i Polen i et støt rett mot Tysklands hjerte. En slik manøver blir sannsynlig når Tyskland er ytterligere svekket.

Tyskernes store vanskelighet er reserver. På Østfronten regner en at tyskerne har 1,5 mill. mann mot russernes 4,5. Russerne kan derfor fremdeles ha stor fordel av sin gamle taktikk, å matte ut motstanderen ved stadig å skifte tyngdepunkt i angrepene.

På sørfronten har det vært en større oppmarsj, men store begivenheter har ennå ikke funnet sted der.

Italia. Kesselring trekker seg fremdeles nordover, men med langsommere fart i den siste tid. På vestkysten er den siste havnebyen av betydning før Livorno, Piombino, blitt erobret. Fronten følger i øyeblikket omtrent den 43. breddegrad, men nord for den viser kampsonen en større utbukting ved Perugia og Trasimosejøen. Genovabukta er nå kommet nærmere brennpunktet og kan godt tenkes som operasjonsfelt i forbinnelse med forsøk på å skjære av Kesselrings retrett eller ved en eventuell landgang i Sør-Frankrike. De italienske partisanene gjør seg stadig mer gjeldende, både like bak fronten og i Nord-Italia.

Luftoffensiven har i vest særlig vært rettet mot Rommels oppmarsjområdet, Pas-de-Calais-området og viktige trafikk-knutepunkter i Vest-Tyskland. Voldsomme luftkamper har også vært utkjempet over Berlin og Nord-Tyskland, som er blitt usedvanlig hardt hjemsøkt av allierte bombefly. Erobrede flyplasser i Italia har dannet baser for angrep på oljeanlegg i Østerrike og Romania. Flere andre områder i Sørøst-Europa er blitt "myket opp". Holhetsbildet av den strategiske situasjon i Europa vil arte seg således: Runat Tyskland står det på alle kanter allierte tropper i dobbelt soldatovervekt, og med overveldende materiell overlegenhet. Tysklands operative reserver som dels står i Vest-Tyskland, dels i Polen og Østerrike, er helt utilstrekkelig til å stå imot de alliertes koordinerte angrep på alle fronter. Tyskerne må derfor vike på de fronter det er mulig uten at noen katastrofe vil inntraffe. Det blir da i nord - Finnland, og i øst på midtfronten. Hér kan tilbaketrekningen skje så langt som til elvene San og Visla. På den romanske front og i Lwow-området er der derimot ingen slik "romreserve", en retrett vil føre til tap av vitale områder for den tyske krigføring.

På Vestfronten blir det galt hva de gjør. Trekker tyskerne alle reserver sammen mot det allierte bruhodet risikerer de nye landganger. I motsatt fall er det fare for et alliert gjennombrudd mot Paris og dermed en farlig utviding av de alliertes offensiv i ryggen på kyststillingene. Resultatet vil i alle tilfeller bli en stadig økende alliert overvekt. Tyskerne blir dermed tvunget til en elastisk krigføring også i vest og med støtte i visse utbygde forsvarslinjer. Den første av disse løper foran Paris - Lyon, dernest kommer Maginot- og Siegfriedlinjen.

I Italia vil tyskerne i første omgang sannsynligvis prøve å holde en linje Spezia - Ravenna, mens den absolutt siste dannes av Alpene. Blir Nord-Italia gitt opp, trues tyskerne av en koordinert alliert operasjon mot Donau-landene.

Tyskerne har således ytterst mørke utsikter. Den eneste sjangse de har til å forhindre en utvikling som den nevnte, vil være at de klarer å "kapsle inn" bruhodet i Normandie før Montgomerys offensiv er i full gang.

De nærmeste uker vil vise om dette vil lykkes for dem.

Stillehavet. På krigsteatret i Det fjerne østen har det også vært utspilt voldsomme scener i juni måned. Amerikanernes store operasjoner med flåte- og luftstridskrefter ved Marianene er ikke bare en farlig trussel mot japanerne på Filippinene, men også mot deres moderland. De største kampene har vært utkjempet ved øya Saipan, som amerikanerne nå har erobret halvdelen av. Japanerne oppgir at et stort antall amerikanske fly og en mengde krigsfartøyer er blitt uskadeliggjort, og de amerikanske tall for perioden 10-23/6 er 750 nedskutte japanske fly, 30 skip senket og 51 skadet. Disse store tallene viser tydelig nok hvilken vekt begge parter legger på utfallet av kampene.

London melder at kjempeflyet B-29 er blitt satt inn i bombing av mål i Japan med baser i China. Disse flyene skal utgjøre en egen styrke som blir dirigert fra Washington.

VVV

V A R V Å K E N !

Naturlig nok følger det norske folk invasionskampen i Frankrike med spent oppmerksomhet. Det er jo vår egen skjebne som avgjøres der. Men la oss ikke betrakte begivenhetene som tilskuere. Vi er selv deltagere i dette gigantiske oppgjør, og før vi vet ordet av det kan vi være trukket direkte inn i kampen. Derfor må vi gi nøyaktig på våre motstanderes reaksjoner - både i andre land og i vårt eget. Ellers blir vi satt utenfor før vi får gjort noe.

Hva skjedde med franskmenne da invasjonen kom? Ved reiserestriksjoner, portforbud etc. ble det lagt alle mulige bånd på deres bevegelsesfrihet. Likeså ble det satt igang massearrestasjoner av folk som var mistenkt for å stå i forbinnelse med motstandsorganisasjonene. Lavals milis - den franske hird - er blitt satt inn i dette arbeidet. Vi gjengir de instruksjoner milisen har fått. De bør studeres nøyde:

1. Arrestasjon av alle medlemmer av motstandsbevegelser som er oppført på Gestapos lister.
2. Innlemming av alle sivile mellom 16 og 50 år i arbeidsgrupper. De motvillige skal interneres i repressalieleirer eller henrettes på stedet hvis de bruker vold.
3. Alle personer som er mistenklig og som kan tenkes å tas som gisler, føres opp på liste.
4. Alminnelig mobilisering av milisen i Waffen SS.
5. Avvepning av de politistyrker som menes å være upålidelige.
6. Erklæring av beleiringstilstand i trakter der revolteforsøk er sannsynlige; øyeblikkelig arrestasjon av alle de personer som mistenkes for statsfiendtlig virksomhet; kontroll og innskrenkning av dag og natt-trafikken, skjerpet overvåkning av kommunikasjonene; samordning av kampen mot fallskjermhoppere og sabotører.

Laval har videre opplest de franske AT-leirene og guttene er blitt pålagt "alminnelig tjenesteplikt". Hva det betyr skal det ikke stor fantasi til å forstå. Våre egne AT-gutter bør ta lærdom av det før det er for sent.

Som vi ser spiller franske quislinger en fremtredende rolle i de tyske anti-invasjonsforberedelsene mot det franske folk. Hva gjør så våre egne forredere i disse dager?

En annen artikkel i dette nummer forteller at NS har gått til en propagandaoffensiv i Hedmark og Oppland. Vi vil her peke på hovedhensikten med den politiske kartlegging av befolkningen: Den skal være grunnlaget for de lister som Gestapo skal arrestere etter. Det er i det hele tatt stor aktivitet i partiet om dagen. Søndag 25/6 var det hirdsamling på bestemte steder over hele landet. Hva som foregikk er ikke helt klart, men sannsynligvis var det en antiinvasjons-generalprøve. Hirdsjefene hadde nemlig ordre om å søke kontakt "med den tyske offiser". De hirdmenn som stiller til disposisjon for tyske militærgrupper må aylegges ed, og stiller under tysk militærlov.

Den frivillige registrering av årsklassene 21-23 år slo feil. Men nå prøver makthaverne å skaffe seg lister på annen måte. For de årsklassen det gjelder brukes først og fremst AT-rullene (hjemmefrontens aksjoner mot registreringsmaskinene hos Watson og Norske Folk har sinket liste-föringen betydelig). Men de prøver seg også andre veier. Enkelte skoler er pålagt å sende inn lister over registreringspliktige elever. I Bergen (og flere steder?) har arbeidskontoret begynt registrering av årsklassene 20, 25 og 26 ved hjelp av rasjoneringskontorets arkiver. Vi vet enn videre at makthaverne endog har hatt planer om å registrere all manlig befolkning mellom 18 og 55 år, men planene måtte utsettes.

Oslo har hatt noen hektiske dager med tallrike razziaer. Sterkt trafikerte gater, forstadsbanene og viktige punkter på innfartsveiene til byen har vært særlig utsatt. Undersøkelsen har hatt forskjellig karakter, fra grundig kroppsvisitasjon til kontroll av legitimasjonskortene. Særlig har mannfolkene vært i kikkerten. Razziaene synes å ha to formål. Dels skal makthaverne ha tak i de registreringspliktige, dels prøver de å få tak i ledetråder til de illegale organisasjoner.

Dessuten er det gått ut ordre til partiets underavdelinger utover landet om å skaffe seg kontroll over reisetillatelsene.

Quislingenes virksomhet minner mye om de franske tiltakene. Spørsmålet for nordmann som vil medvirke til landets frigjøring blir da: Hvor dan skal jeg best innrette meg for å hindre forrederne i deres virksomhet? Her må enhver bruke sin egen fantasi. Men noen hovedpunkter kan stilles opp:

1. Den politiske kartlegging må hindres. Ingen besvarer noe som helst spørsmål fra partiet.
2. Registreringen må sinkes og hindres. Enhver nordmann eller norsk myndighet nekter å være med på den.
3. Hold øye med NS-medlemmer og andre angivere. Merker du noe mistenklig, si straks fra til folk som du mener kan ha nytte av å vite det.

Det bører mot det siste oppgjør. Forbered deg til det. Innstill deg på at "normale" tider er forbi.

Vær våken og snarrådig!

vVv

Politisk kartlegging.

Vi har måttet vente desperate og terroristisk tiltak fra NS-myndighetene etter hvert som trykket fra frontene hjemme og ute har klemt dem opp mot veggen. Det siste utfallet er en "politisk kartlegging" av den norske befolkning, og skal være et middel til å bruke enda mer brutale midler overfor jøssingene enn hittil. Denne utpregede nazistiske form for politisk vold er karakteristisk nok satt igang i de deler av landet hvor NS er forholdsvis sterkt, men kan meget vel tenkes å bli utvidet til andre kanter av landet.

I Kongsvinger har lagfører Husebye foreslått å øve press på motstanderne, og fylkesfører Aass finner at lagførerens forslag er utmerket: "Tror det er klokt i første omgang å komme i kontakt med utenforstående ved direkte besøk hvor kampfellen ber om at spørsmålene straks må bli besvart og underskrevet. I annen omgang kan postvesenet benyttes. Om dette benyttes i første tilfelle kan det blir organisert streik". Under overskriften - 8 spørsmål til Kongsvingers befolkning - i bladet Glåmdalen for 19/6 forteller lagfører Husebye med åpen kynisme hva som tilskiktes:

"Lagfører Husebye i Kongsvinger opplyser i en samtale med Glåmdalen igår at partiet for tiden arbeider med en omlegging av gisselsystemet. Man tilskikter her en ordning slik at gisler for landsflykt kan bli tatt blandt de direkte statsfiendtlige og at de mange skikkelige folk som man ofte finner blandt de rømtes familiemedlemmer kan gå fri.

Da det videre er sannsynlig for en større utskrivning til borgervakt blandt byens befolkning søker en no å oppnå en politisk "kartlegging" av

byens innbyggere. I den anledning får alle i disse dager tilsendt et spørreskjema med 8 spørsmål om deres holdning til bolsjevismen og sabotasjehandlingene. Besvarelsen og tilbakesendelsen av dette skjema blir sjølsagt ikke det eneste grunnlag for bedømmelsen, men det gir en god pekepinn. Saken er helt klar når det gjelder de som ikke sender skjemaet tilbake, ettersom dette da er omtrentlig med at vedkommende erkjenner seg som statsfiendtlig og er rede til å ta alle konsekvenser av dette.

Hensikten er i første rekke å få sjaltet ut alle de organiserte terrorister som er en stadig plage for befolkningen, og vi skal også finne fram til de som virkelig har ansvaret, uttaler lagføreren."

Og disse spørsmålene var det som skulle besvares med ja eller nei:

1. Var De enig i bolsjevikens overfall på Finnland vinteren 1939-40?
2. Ønsker De at Nord-Norge blir utlevert til Sovjetroppene?
3. Er De i tilfelle villig til å vise at De er motstander av bolsjevismen?
4. Hvis De skulle få valget mellom en sovjetrussisk eller en tysk besetelse av Norge, hva ville De så foretrekke? Tysk Russisk
5. Eller må De oppleve en sovjetrussisk besettelse for å kunne ta standpunkt til bolsjevismen?
6. Er De mot sabotasje?

7. Hvis De f.eks. får vite at det på stedet planlegges sabotasjehandlinger, vil De da melde fra til myndighetene?

8. Er De klar over at hvis det begås alvorlige sabotasjehandlinger her på stedet og de skyldige ikke blir greppt, så er det stor sannsynlighet for at en del statsfiendtlig norske borgere, som må ansees moralsk ansvarlige for terrorhandlingene vil bli skutt?

Den personlige forfølgelse har også tatt andre former av beslektet natur og med de samme edle hensikter. Både på Gjøvik, Kongsvinger og i Elverum og Åsnes har NS sendt skriftlige innbydelser til innbyggerne med anmodning om å komme på møter med taler av fylkesføreren eller en av ministrene. Fylkesfører Aass sa i Elverum 17/6 at for dem som holdt seg vekke hadde NS grunnlag for en antagelse om at de er medskyldige og straffskyldige i f.eks. sabotasjehandlinger. Både denne og den forrige taktikken skulle tjene til på hvert enkelt sted å peke ut dem som "har dyktighet, penger og intelligens til å være opinionsskapende".

De mange som ikke møtte fram til foredragene ble arrestert om natten, forhørt, truet med formueskonfiskasjon, at de stod høyt på NS lister. De fleste måtte jo slippes løs igjen, men mange ble sendt videre, f.eks. til Brædtvedt.

Gisseltaking er en lovløs, ynklig og maktesløs form for justis, og det er i høyeste grad opprørende at nazistene stiller en overfor valget mellom visse meninger og handlinger og straff og forfølgning både når man unnlater å svare eller møte opp, og når man har avvikende meninger. Men vår holdning overfor slike aksjoner, som kan bli aktuelle hyrsomhelst i landet, må først og fremst dikteres av deres praktiske konsekvenser for vår frigjøringskamp.

Det er mulig at slike spørsmål skal true fram en tilslutning til Tyskland, som så skal utnyttes av propagandaen som resultatet av en "folkeavstemning" - og berettige Quisling til en militær mobilisering. Spørsmål nr. 3 vil jo hvis det besvares bekreftende kunne gi grunnlag for slikt.

Imidlertid tenker en i den aktuelle situasjonen først og fremst på jøssinglistene som et middel i mottrekken ved en eventuell invasjon og hjemmefrontens kamp i det hele tatt. En vellykket aksjon fra nazistenes side er en meget alvorlig sak for oss fordi den faktisk kan tjene til en viss blottstilling av våre beste folk. Og hvis det er noe hjemmefronten trenger i denne tid mer enn noensinne er det ledende personligheter.

Gode nordmanns opptreden overfor politisk kartlegging og møteinngang kan i alle tilfeller bare være en ikke-svare og ikke-møte. Gjør alle det, og nazistene like langt og hele deres arbeide bortkastet. "Negative" eller unvikende svar er feighet og blir også registrert som statsfiendtlig av nazistene. Tyskerne finner nok gisler uten lister, men det skulle bare minne om vi var med på å peke ut våre medmennesker og medkjempere som gisler i r fienden.

Fra Hjemmefrontens ledelse til de mobiliserte årsklasser.

Faren for mobilisering til tysk krigstjeneste er ikke over! Faren er ikke over!

Dere har krysset fiendens planer i første omgang, men han vil prøve nye metoder før å få tak på dere.

Fienden har skjønt at han har røpet seg, at offentlig innkalling av årsklassene har reist våpenføre menn til desperat motstand. Av tak-tiske grunner holder han seg nå i ro for at dere skal vende hjem. Fienden tror at dere ikke kan holde ut!

Planen er nå å bryte fronten ved list og bedrag. Fienden vil gjøre alt for å skape et skinn av at det ikke er tale om mobilisering til krigstjeneste. Han vil forsikre at det gjeller avløsning av dem som idag er på tvangsarbeide. Han vil kalte dere inn enkeltvis ved brev og true dere med de strengeste straffer og med represalier mot familien hvis dere ikke vil arbeide. Han vil søke å bryte samholdet ved å la visse grupper av dere være i fred foreløpig. Han vil skape falsk tryghet. Og så en dag gjør han det store kuppet, stenger dere inne i byene og har dere i sin hånd.

Dette må ikke skje! Vi har ikke lov til å la dette skje! Hold dere fortsatt hjemmefra!

Vi kan ikke vinne kampen mot mobiliseringen ved et skippertak i løpet av en måned. Vi må innstille oss på langvarig stillingskrig. Vi kan ikke overvinne vanslene ved å søke våpenkamp med fienden nå. Forsvarssjefen og Den allierte overkommando har sagt klart og tydelig fra om det og vi har å adlyde kommando! Vi må redde oss unna fiendens lange fangarmer. Vi må finne former for dekning som er mere permanente. Bare et fåtall kan i lengden leve i skogen på feltmaner. Men de må ikke vende hjem!

Praktiske råd til de mobiliserte årsklasser.

1. Sett deg i forbinnelse med slekt eller venner. Skaff deg det nødvendige utstyr og dra avsted. Har du sykkel, så bruk den. Hvis ikke, gå til fots.
2. Utnytt dine kontakter på landsbygda fra arbeid eller ferie eller din slekt eller dine venner. Ett eller annet sted vil du ha et inntak når du tenker deg om.
3. Meld deg ikke til noenslags registrering.
4. Gjør det arbeid du blir satt til så godt du kan og legg godviljen til. Det du ikke kan, kan du lære!
5. Skap ikke noe hemmelighetskremmeri omkring din person. Men hold deg i ro der du arbeider. Bland deg ikke med andre. Snakk ikke med fremmede.
6. Gå ikke rundt med den innstilling at det er andres plikt å hjelpe deg. Vær nøy som og utholdende og hjelp deg selv.
7. Vær på vakt mot ettersøking. Tenk på hvordan du lettest kan komme unna.
8. Vær på vakt mot provokatører og tyske agenter som er ute og snuser.

vVv

Blokaden av offentlige stillinger.

Over London radio ble det den 13. juni i år sendt ut følgende melding:

For ca. 1 år siden ble parole sendt ut om blokade av alle stillinger i stat og kommune. Den alt overveiende del av almenheten og de offentlige funksjonærer har loyalt fulgt parolen.

Det har imidlertid vist seg at enkelte på tross av parolen har søkt og overtatt offentlige stillinger og enkelte funksjonærer og arbeidere har søkt høyere stillinger eller lønnsforbedringer. Dette er i strid med parolen og vi finner derfor grunn til å minne om den.

Parolen går ut på at ingen søker stilling i stat eller kommune eller i offentlige foretagender som f.eks. A/S Vinmonopolet og A/S Oslo Sporveier. Ingen offentlig funksjonær eller arbeider søker annen offent-

lig stilling, avansement eller lønnsforbedring. Enhver plikter så langt han kan å nekte å la seg beordre til annen stilling.

Unntatt fra parolen har hittil bare vært sykehusbetjeningen, leger og pleiepersonale i sin alminnelighet. Fra nå av unntas også de aktive brannmannskaper og befal ved landets brannvesener.

Innenriksdepartementets søknads- eller personalskjemaer må ikke utfylles.

Bestemmelsen om boykott av alle NS-propagandamøter gjelder framdeles. Blokaden av offentlige stillinger har skapt de største vansker for NS og tyskerne i Norge. Den har delvis hindret dem i å utføre mange av dens planer og er dermed blitt et viktig våpen i kampen for Norges frihet.

Den har ved siden herav også i høy grad bremset på de politiske avskjeder, forfølgelser og overgrep mot de offentlige funksjonærer. Hva dette vil si for funksjonærene selv og for norske interesser i det hele tatt, er innlysende.

Illekal oppreten fra almenheten og fra offentlige funksjonærers side vil ikke bli tålt.

Enhver tjenestemann som har med ansettelses-å gjøre må være seg sitt ansvar etter parolen bevisst.

Alle ansettelses-, lønnsforbedringer og forfremmelser som er skjedd under NS og tyskerne vil - uansett om de er foretatt etter beordring eller søknad - etter krigen bli tatt opp til revisjon. Enhver som har brutt parolen må senere stå til regnskap og ta konsekvensene.

Husk:

1. Propagandamøter av enhver art er boykottet.
2. Ledige offentlige og halvoffentlige stillinger søkes ikke av nordmenn.
3. Parolen gjelder alle offentlige og halvoffentlige stillinger. Unntatt fra parolen blir sykehusbetjening, leger og pleiepersonale i sin alminnelighet samt de aktive mannskaper og befal ved landets brannvesener.
4. For alle gjelder: Innenriksdepartementets søknad- eller personalskjemaer utfyller ikke.
5. Støtt Heimefronten og vær loyal. Det er et ledd i kampen for Norges frihet.

I forbinnelse med innskjerpselen av parolen om blokaden av offentlige stillinger vil en for Norges Statsbaners vedkommende tilføye:

Statsbanene har også vært omfattet av blokaden. Det har således vært forbudt å søke stilling ved statsbanene. Men innen etaten har praksis i regelen vært at den enkelte funksjonær har søkt forflytning, annen stilling, lønnsopprykking o.s.v.

Denne praksis skyldes at statsbanene tidligere har hatt en forholdsvis fri politisk stilling. Det har imidlertid nå funnet sted et systemskifte i statsbanenes ledelse idet den nazistisk infiserte Bjarne Vik er utnevnt til generaldirektør fra 1/5-1944, likesom det er opprettet en ny viktig stilling som personalsjef for nazisten Arthur Jahr. Blokaden må derfor nå også i fullt omfang gjelde statsbanene.

Vi appellerer til alle jernbanefolk om å vise samkjensle og loyaltet. De som handler i strid med parolen handler i strid med landets og sine egne interesser og vil etter krigen måtte ta konsekvensene av sin handlemåte.

Vi henstiller til alle våre leseere å sette seg godt inn i de bestemmelser som således er truffet m.h.t. blokade av offentlige stillinger og gjøre sitt til at de blir mest mulig kjent. Vi unnlater ikke å tilføye at blokaden også gjelder i relasjon til aldersgrensebestemmelser og ved vikariater. En offentlig tjenestemann skal således under ingen omstendighet bli sittende i stillingen utover aldersgrensen. Heller ikke må vikariater søkes, selv når disse er av kortvarig karakter, f.eks. ferie og sykevikariater. Forvrig er det vårt inntrykk at blokaden etter

hvært er blitt ganske effektiv, men en og annen gang skjer der dog en utgliining. Til en høyere stilling i Generaldirektoratet for Postverket hadde det således opprinnelig ikke meldt seg noen søker, da det i siste litten kom slengende et par outsidere. Dette skapte slik nervøsitet hos enkelte habile aspiranter at de gikk hen og søkte i siste øyeblikk. Slike må ikke forekomme, de som svikter vil bli husket.

vVv

Kvinnene og arbeidsinnsatsen.

En rekke kvinner innkalles i disse dager til arbeidsinnsats. Vi går ut fra at de tar det samme råke standpunkt som den mannlige ungdom. Kvinnene har ennå en grunn mer enn mennene til å nekte. Det arbeid som ofte tilvises er av sådan art at en kvinnes rykte lett blir ødelagt.

vVv

Tysk sivildomstol i Norge.

I siste nr. av Verordningsblatt er inntatt en forordning av 5/6.44 om opprettelse av en tysk sivildomstol ved Reichskommisariat. Den skal behandle tvistemål mellom tyske statsborgere og mellom tyske og norske statsborgere i saker som angår formues- og arbeidsrett. Også den norske stat og norske institusjoner faller innenfor domstolens kompetanseområde - det tyske rike og tyske offentlige institusjoner derimot bare hvis de selv samtykker heri. Domstolen treffer sin avgjørelse etter tysk rett, ja det er også uttrykkelig besluttet at den tyske internasjonale privatrett ikke skal gjelde, hvis den skulle føre til anvendelse av norsk rett! Også tvangsfullbyrdelsen foregår etter tysk rett. - Etter alt hva man tidligere har sett fra det hold, forbauser det oss ikke at tyskerne selv på det nævneværende tidspunkt finner det formålstjenlig å komme med en forordning av dette innhold. Vi venter nå bare på en kommentar i nazipressen om at veien til Norges frihet og selvstendighet o.s.v.

vVv

Den tyske rovdrift på de norske skoger har fått en klar dokumentasjon ved det følgende skriv fra Reichskommisariats skogbruksavdeling til Forstmeister Prückner:

Oslo, den 29. mars 1944.

Som jeg allerede gjentagne ganger og på entydig vis har slått fast er det bare det krigsviktige behovets størrelse som er bestemmende for hugstens omfang i de norske skoger. Skogbruksmessige synspunkter må ikke i noe tilfelle hindre at det trevirke som er nødvendig for krigføringen blir bragt til veie. For tiden spiller spørsmål som å spare på skogen, dens røkt eller til og med dens beståen overhodet ingen rolle lenger. Selv når hugsten fører til varig avskogning med alle dens bakdeler for jordkulturen og det norske næringsliv, skal den allikevel settes igjennom hvis behovet ikke kan bli dekket uten den. Jeg ber Dem ta dette standpunkt ad notam i hele dets rekkevidde, og De må ikke bare hevde det og drive det igjennom overfor nordmennene, men også overfor forbrukerne, særlig vernemakten og OT.

Jeg ber Dem derfor om å nytte ethvert høve til å bringe full klarhet i dette. Dekningen av behovene er ikke noe forstiglig problem i Norge, den er utelukkende avhengig av den arbeidskraft og de transportmidler som er forhånden. Jeg gjør Dem uttrykkelig ansvarlig for at en hvilken som helst tømmerstokk, hvorsomhelst der er bruk for den, kommer dekningen av de tyske krigsbehov til gode.

gez. Stalmann (sign)

vVv

Russland - Polen.

Idet nå Russland går til en ny storoffensiv på midtfronten, vil de trenge dypere inn i Polen og meget snart kommer de til å overskride den såkalte Curzon-linje som jo skulle danne en midlertidig grense mellom